

Rozmluvy o životě 14

Michail Veličko

kandidát ekonomických věd.

Video s českými titulky: [ZDE](#)

OBSAH: Ekonomická bezpečnost | Definice ekonomické bezpečnosti | Širší smysl ekonomické bezpečnosti | Ekonomická bezpečnost státu a společnosti, není totéž | Matematický popis makroekonomického systému | Evidence produkce v cenové formě | Kolik potřebujeme v oběhu peněz |

Ekonomická bezpečnost

M.V.: Dnes budeme hovořit o ekonomické bezpečnosti. Realita je taková, že absolutní většina lidí kvalitu státního řízení hodnotí podle kupní síly své výplaty. A podle toho, co je na pultech obchodů a co si tam za ni mohou nakoupit. A všechno, co se týká idejí sociálního významu, nebo filozofie, není z jejich pohledu aktuální. Proto je to pro mnohé z celého cyklu přednášek ta nejaktuálnější beseda, neboť se bude týkat ekonomických otázek.

Začnu citátem z knihy „Čtyřicet let ve vládě“. Jejím autorem je Nikolaj Konstantinovič **Bajbakov**, který déle než dvacet let strávil ve funkci předsedy *Úřadu státního plánování SSSR*. Na straně č. 228 je uvedeno:

...pokud by mi v době, kdy jsem byl předsedou Úřadu státního plánování, řekli: soudruhu Bajbakove, ty jsi ukončil rok emisí ve výši 20 miliard rublů, které nejsou kryté produkcí!, tak bych se asi zbláznil. Za Stalina by mě v takovém případě obvinili ze záškodnictví, a pokud by mě nezastřelili hned, tak bych určitě skončil v pracovním táboře. A dnes se něco takového nazývá platbou za přechod k trhu...

Zdaleka nemám v úmyslu idealizovat *plánovanou ekonomiku Sovětského svazu*. Ani si nemyslím, že pokud by tu stále byl Sovětský svaz a Úřad státního plánování by pokračoval ve své práci na základě stejné vědecké metodologie jako v časech minulých, tak bychom žili ve vzkvétajícím státu. Nebylo by tomu tak. Protože *ne všechno bylo v pořádku z hlediska používané vědecké metodologie, při plánování a při uplatňování dalších etap plné funkce při řízení ekonomiky SSSR*. Proto je pravdou, že na začátku přestavby všechno, co se masově vyrábělo v SSSR — počínaje tříkopějkovou sešivačkou a konče prototypy vojenské techniky, ve své většině nějakým způsobem zaostávalo za parametry zahraničních analogů. Jinou věcí je, že se v zahraničí nevyrábělo všechno (co v SSSR), proto také některé unikátní modely nemohly zaostávat, neboť jejich analogy v zahraničí prostě neexistovaly.

Ted' již žijeme v jiné době a to, co řekl Bajbakov zůstává minulostí. Ted' nám představitelé Centrální banky a Ministerstva ekonomického rozvoje vyprávějí, že Centrální banka brzdí peněžní zásoby a omezuje jejich růst, neboť se obává růstu inflace, a že úrokové sazby jsou vysoké kvůli vysoké inflaci.

Chtěl bych dostat odpověď na jinou otázku. Pokud by Centrální banka neomezovala peněžní zásoby, provedla emisi a investovala by emitované peníze do rozvoje reálného sektoru tak, aby vytvořila nové výrobní kapacity, obnovovala ty stávající, tak by ve výsledku získala nějakou novou produkci, která tu v současnosti není. Kdyby existence této produkce společnosti umožnila zvýšit kvalitu jejího života, mělo by to vliv na inflaci nebo ne?

Ale to je pouze jedna otázka (z mnohých jiných), na kterou ekonomové z Ruské akademie věd ani představitelé Centrální banky věcně odpovědět nedokáží. Budeme se tedy muset začít

zabývat tím, co svého času neudělal **Lifšic**¹: konkrétně zkusit pochopit, co to vlastně je ta ekonomika a jak funguje.

Žijeme na základě *kolektivní práce*. Není to prostá práce — jedná se o odbornou práci, specializovanou. Aby tedy všechno dobře fungovalo, musíme toto *společenské sjednocení práce* nějak řídit. Jenže blahobyť všech a každého, to není pouze výroba. Jedná se také o rozdělení vyrobené produkce, o regulaci přístupu k přírodnímu bohatství — jak pro výrobce, tak i pro spotřebitele konečného produktu. A mnoho dalšího. Pokud ekonomická bezpečnost rodiny a člověka někdy ve středověku, kdy byla jednotlivá zemědělská hospodářství prakticky soběstačnými systémy,... pokud tehdy byla — z hlediska výroby a spotřeby — kvalita života podmíněna osobní prací bez ohledu na to, zda stát funguje dobře nebo špatně, tak dnes jakkoliv vysoký profesionalismus v jakékoliv sféře činnosti může být znehodnocen tím, že přijde zase nějaký další **Gajdar**² a začne provádět další „reformy“, které budou stejně nesmyslné a škodlivé, jako ty z 90. let. Vedoucí nakonec k ekonomické genocidě, kterou si dosud nikdo nezodpověděl. A jak to tak vypadá, tak si ji ani nikdy nezodpoví.

Když nám tvrdí, že zkrachovaly pouze neefektivní výroby... tak je to drzá lež!!! Protože sovětský letecký i vesmírný průmysl, rybářské průmyslové loďstvo i obchodní loďstvo byly v „sovětských“ dobách zcela na světové úrovni a v řadě případů byla jejich úroveň i vyšší. Například vrtulníky vyprojektované v Sovětském svazu v šedesátých letech jsou doposud nejlepšími vrtulníky na světě. Ani nyní nemají analogii a jejich modernizace probíhá pouze z hlediska obnovy přístrojového vybavení a náhrady starých motorů novějšími, zdokonalenějšími. Přesto **Mil**ovu firmu³ v době reformy dostali na pokraj bankrotu. Vyvolává to tedy velké množství otázek.

[Definice ekonomické bezpečnosti](#)

Je možné prohlásit, že problematika ekonomické bezpečnosti je jedním z témat, na kterém se lidé nejvíce grafomansky vyřádí. Definice toho, co je to ekonomická bezpečnost, je bezpočet. Různí autoři uvádějí různé definice. Realita je však taková, že ani jednu z těchto definic není možné použít v praktické politice, neboť vycházejí z ekonomických teorií, které nejsou průkazné ani z hlediska řízení, ani metrologie!!!

Pokud si uvědomujeme, že **zajištění ekonomické bezpečnosti je úkolem řízení**, tak na základě Dostatečně všeobecné teorie řízení (DVTR) je možné definovat pojem *informačně algoritmické bezpečnosti řízení*. Je pod ním chápána *schopnost dosahovat vytyčených cílů řízení s přijatelnou úrovní kvality řízení i v podmínkách ovlivňování řídicího procesu cíleně směřovanými překážkami z vnějšku*, to jest:

— *Činnost odpůrců dané koncepce řízení, kteří jsou zastánci jiné koncepce řízení.*

— *V podmínkách vlivu šumů vlastního systému řízení a řízeného objektu.*

— *I vlivu jiných různorodých živelných faktorů.*

Jedná se tedy o řídicí úkol.

[Širší smysl ekonomické bezpečnosti](#)

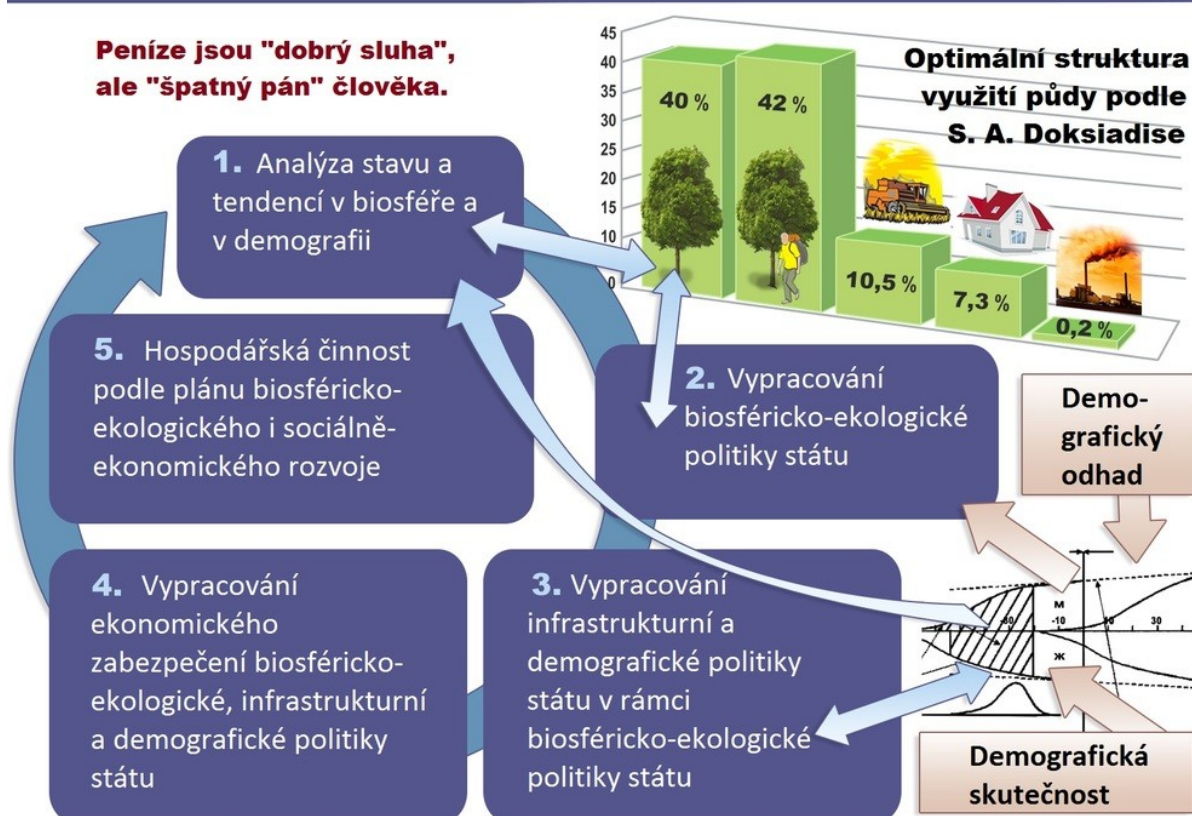
Při takovém přístupu k zajištění *ekonomické bezpečnosti* společnosti a státu se jedná o dílčí případ *informačně-algorithmické bezpečnosti celkového řízení*. Pokud je v aspektu ekonomiky zajištěna informačně-algorithmická bezpečnost státního řízení, tak s některými dodatečnými podmínkami může být zajištěna ekonomická bezpečnost všech členů společnosti, kteří jsou mravně a eticky připraveni poctivě se účastnit společenské dělby práce.

¹ Alexandr Jakovlevič Lifšic, 1946, rus. ekonom.

² Jgor Timurovič Gajdar, 19.3.1965, †16.12.2009, ekonom a politik.

³ Moskevský vrtulníkový závod, který v roce 1947 založil Michail Mil.

Struktura algoritmu řízení státu v rámci koncepce trvale udržitelného rozvoje

Pokud se vrátíme k tomu obrázku, na kterém byl zobrazen *cyklus řešení dílčích úkolů*, tak je možné **ekonomickou bezpečnost společnosti a státu posuzovat v širším a užším smyslu**. Rozdíl bude v tom, že při posuzování ekonomické bezpečnosti v širším smyslu potřebujeme soubor kritérií, která se budou skládat ze tří skupin:

- 1. Fyzikálně-zeměpisné** — charakterizující stabilitu biocenóz;
- 2. Demografické** — charakterizované ukazateli zdravotně-biologického stavu obyvatelstva a ukazateli kulturního stavu obyvatelstva, kam patří úroveň jeho vzdělání, etické parametry, počet obyvatel a charakteristiky jeho migrace v hranicích státu, které mohou být podmíněny jak fyzikálně-zeměpisnými, tak i ekonomickými důvody;
- a také čistě **ekonomická kritéria**, která charakterizují výrobně-spotřební systém společnosti, vnější obchodní bilanci a některé parametry finančního systému.

Pravidelně — *téměř každý den* — posloucháme v přehledu zpráv nějaké informace o tom, co se děje na burzách. Zajímalo by mě, jaký mají tyto burzovní ukazatele vztah k tomu, zda výhledově v budoucnosti přejde venkovská učitelka z kategorie spotřebních standardů, která je teď pro ni charakteristická, do nějaké vyšší?

Auditorium: Asi žádný.

M.V.: Realita je taková, že nám podsouvají nějaká čísla, která absolutně nesouvisí s reálnými parametry charakterizujícími ekonomiku. Pokud se budeme bavit o výrobě, tak jaké parametry potřebujeme znát v zájmu společnosti? Zaprvé je to nomenklatura (výčet, seznam) té produkce, která je opravdu nezbytná k tomu, aby společnost žila a rozvíjela se v návaznosti pokolení. Dále ke každé takové pozici informace o tom:

— kolik se jí vyrábí,

- kolik dováží
- a jaký to má vztah k potřebám společnosti jako takové.

Pokud se budeme bavit o efektivitě ekonomického systému, tak dojdeme k dalším ukazatelům, které charakterizují *produktivitu práce*, tedy kolik produkce se vyrobí v přepočtu na jednoho zaměstnaného buď v celé společnosti, nebo v konkrétním výrobním odvětví. Když se vrátíme k sovětským časům, tak tenkrát Hlavní statistický úřad SSSR takové informace pravidelně zveřejňoval. Teď je nikdo nezveřejňuje. A zajímavé je i to, že se o ně nezajímají ani poslanci Státní dumy při čtení výročních vládních zpráv o dosažených úspěších.

Úspěchy jsou (to) takové, že s výmluvou na to, že se stát ještě nevzpamatoval z následků krize v roce 2008, se naše ekonomika rozvíjí pomalu, nebo stagnuje. A odpovědět na otázky, co se v ekonomice děje, je velice problematická věc, neboť ty růstové ukazatele, které někdy ohlašují, jsou uváděny v rozmezí statistické chyby při sběru ekonomických údajů. A my bychom si přece jenom přáli, aby se náš stát rozvíjel.

Takže pojem „ekonomická bezpečnost státu“ (v širším smyslu) – předpokládá:

— **zajištění jeho ekonomické bezpečnosti i v užším smyslu při splnění kritérií z fyzikálně-zeměpisné a demografické skupiny. Ekonomickou bezpečnost státu je tedy v užším smyslu možné definovat jako schopnost hospodářského systému státu zabezpečit svou vnější i vnitřní politiku všemi druhy přírodního bohatství a produkce s přijatelnou úrovní spotřebního dostatku, na základě vlastního výrobního potenciálu a v součinnosti s vnějšími hospodářskými subjekty, v podmínkách cíleně kladeného odporu svých geopolitických protivníků a konkurentů, a s ohledem na vliv živelných faktorů, tedy neřiditelných přírodních a vnitřně sociálních faktorů.**

Je to delší a hodně obsažná definice. Přesto je to úkol řízení, který může být pochopen.

Ekonomická bezpečnost státu a společnosti, není totéž

Nicméně, „ekonomická bezpečnost státu“ a „ekonomická bezpečnost společnosti“ **není jedno a totéž**. Proč? Protože stát může být svým charakterem oligarchickým, a potom jsou oligarchové u moci přijatelní pouze v případě, že ekonomické potřeby společnosti uspokojují minimálně podle principu „co zbude“. A to společnosti nezaručuje výhledově její bezpečnost, neboť minimum neumožňuje dětem získávat potřebné vzdělání a rodiče nemají čas, aby vychovávali své děti, protože jsou nuceni pracovat od rána do večera za pár šupů. Oligarchický stát také nemusí být suverénním. Tj. může pracovat pro zájmy zahraničních politických sil, ve vztahu ke kterým je obyvatelstvo daného státu pouze ekonomickým zdrojem a výdaje na zaopatření zdroje musí být taktéž minimální. Vzhledem k tomu, že má vnější vykořisťovatel zájem na tom, aby jeho vykořisťování bylo stabilní, musí zajistit *ekonomickou bezpečnost vládnoucího státu* jako vykořisťovatelského nástroje daného území a jeho obyvatelstva.

Ekonomická bezpečnost společnosti je opravdu v současnosti založena na zajištění *ekonomické bezpečnosti státu*, jenže jejím předpokladem je vykořenění takového jevu, jakým je *vykořisťování člověka člověkem*. O tomto tématu se v postsovětských dobách a dokonce ani v postalinských dobách nediskutovalo, protože se mělo za to, že v SSSR vykořisťování člověka člověkem neexistuje. Přestože se vládnoucí byrokracie (tehdy) reálně proměnila ve vykořisťovatelskou třídu, která systémově parazitovala na práci a životě většiny obyvatelstva.

Z hlediska *liberální mentality* zase vykořisťování člověka člověkem ve společnosti neexistuje, protože vlastník závodu je zaměstnavatelem. A jako takový zaměstnává lidi. A proto je

dobrodincem, neboť poskytuje pracovní místa a vyrábí produkci, díky které si dnes i ten nejchudší člověk v evropských státech může kvalitativně žít lépe. A spotřebovávat to, o čem nemohli snít ani králové někdy ve středověku. Tak jaké vykořisťování člověka člověkem?

Vykořisťování člověka člověkem je vyjádřeno tak, že: lidé nemají volný čas potřebný k tomu, aby mohli vychovávat své děti, setkávat se navzájem. Protože kvůli tomu, aby si zajistili spotřební minimum, jsou nuceni pracovat bez omezení pracovní doby, někdy i bez dovolených, v mnohých zaměstnáních až do úplného vyčerpání, žít bez rodin, někde jsou nuceni pracovat turnusově a tak dále, a tak podobně.

Ale téma vykořisťování člověka člověkem a charakter vykořisťování člověka člověkem je v postsovětském-ruském státu tématem, o kterém (oni) diskutují neradi. Jak řekl Dmitrij Anatoljevič Medvěděv v jednom ze svých vystoupení, že *marxismus je extrémistické učení kvůli svému postoji v této věci!*

Matematický popis makroekonomického systému

Nicméně: pojd'te se přece jenom podívat na možnosti realizace takového režimu fungování ekonomiky, kdy je od pokolení k pokolení stabilně zaručeno, že:

- všichni budou stále sytí, obutí a oblečení,
- budou mít normální bydlení,
- staří lidé ani lidé, kteří nejsou práce schopní, nebudou žít v bídě a budou zajištěni,
- děti získají správnou výchovu a vzdělání,
- dospělí nebudou pracovat až do svého vyčerpání, a budou mít čas na to, aby realizovali svůj tvůrčí potenciál.

Pokud žijeme v podmínkách kolektivní práce, v podmínkách, kdy ani jeden podnik nemůže říci, že je soběstačný v aspektu výroby a spotřeby své produkce, neboť je závislý na dodávkách a možnostech svého odbytu — *a je tedy součástí makroekonomického výrobně — spotřebitelského systému*, tak se musíme ptát: „*A jak je možné vymodelovat vývoj takového systému, jak ho popsat?*“ Odpověď na tuto otázku je taková, že v dětství, tedy opravdu v dětství — *ve vyšších stupních ZŠ* — se všichni seznámili se systémem lineárních rovnic s „n“ neznámými a jak je řešit.

Fakticky je **systém lineárních rovnic** (ve kterých se nevyskytují exponenciální proměnné) **matematickým modelem, který může sloužit k popisu víceodvětvového výrobně-spotřebitelského systému**. Takové modely jsou vyvinuty a jsou využívány (už) od dvacátých let minulého století. I když nás přesvědčují, že V. V. Leontiev (*ekonomický génius a laureát Nobelovy ceny za r. 1973*) je autorem bilančních modelů, které získaly název „*Metoda nákladů a množství vyrobené produkce*“⁴, tak realita je taková, že v době, kdy Leontiev emigroval ze Sovětského svazu, Úřad státního plánování už dávno fungoval. A specifikum těch úkolů, které řešil Úřad státního plánování, bylo takové, že nebylo možné je vyřešit, pokud se v té či oné podobě nevyužívaly bilanční modely.

Realita je taková, že **bilanční modely jsou jedinými matematickými modely, které vycházejí z primárních ekonomických údajů, které jsou jejich základem**. Všechny ostatní modely, výrobní funkce apod., jsou založeny na výstupu nějakých algoritmů určených ke zpracování primárních údajů. A dále jsou již vytvářeny nějaké zjednodušené modely, které umožňují řešit konkrétní dílčí úkoly. Realitou (také) je, že pro řízení státního víceodvětvového spotřebitelského výrobního systému neexistuje, kromě bilančních modelů, jiná alternativa. Otázkou zůstává pouze toto: jak zajistit jejich metrologickou průkaznost a interpretaci jejich výsledků z hlediska řízení?

⁴ meziodvětvová bilance; input-output model.

Vyjadrenie medziodvetvovej bilancie

$$\left\{ \begin{array}{l} X_1 = a_{11}X_I + a_{12}X_2 + \dots + a_{1n}X_n + F_1 \\ X_2 = a_{21}X_I + a_{22}X_2 + \dots + a_{2n}X_n + F_2 \\ \vdots \\ X_n = a_{n1}X_I + a_{n2}X_2 + \dots + a_{nn}X_n + F_n \end{array} \right.$$

Když se opět vrátíme k jakémukoli řádce této rovnice, tak předpokládejme, že X s nějakým číslem (*indexem*) je hrubá výroba produkce nějakého odvětví za určitý časový interval, například za rok. Pokud se roční objem výroby této produkce X týká, řekněme, třeba uhelného průmyslu, tak kam šlo všechno to uhlí? Spotřebovává se uhlí v energetice? Spotřebovává. Mnohé tepelné elektrárny jsou uhelné. Spotřebovává koksárenský a hutní průmysl uhlí? Spotřebovává, protože uhlík je v mnohých reakcích při výrobě železa a oceli využíván jako redukční činidlo. Chemický průmysl také v řadě případů využívá uhlí jako surovinu pro výrobu jiných druhů produkce. Určité množství uhlí se také v některých oblastech používá k vytápění domácností. Přinejmenším v soukromém sektoru se také topí uhlím. To nás tedy vede k otázce:

A kolik uhlí vlastně potřebují hutníci? Odpověď na tuto otázku je jednoduchá: hutníci potřebují právě tolik uhlí, kolik plánují vyrobit litiny a železa. A jeho množství je určeno technologickými potřebami pro vyrobení takového množství produkce. Takže je to tak, že podíl spotřeby produkce ostatních odvětví každým z odvětví je proporcionální k množství jeho vlastní výroby. Tato okolnost právě umožňuje vyjádřit každou řádkou rovnice (pro hrubou výrobu určitého odvětví) jako součet hrubé výroby všech ostatních odvětví a spotřebitelů její produkce s nějakými koeficienty a **f** (z *anglického slova final, finální, konečný produkt*). Tedy to, co jde na spotřebu domácností a státního aparátu. Co je vlastně cílem, kvůli kterému je celá ta výroba organizována.

Takový model lze vytvořit na základě analýzy evidence produkce v její naturální podobě:

- Tedy *uhlí* v tunách,
— *ropy* v tunách nebo barelech,
— *obilí* v tunách
— a tak dále a tak podobně.

Realita je ale taková, že existují tržní mechanismy, existuje kreditně-finanční systém a všechny produkty jsou vyráběny jako zboží v tržní ekonomice.

Evidence produkce v cenové formě

Pokud budeme mluvit o sovětské plánované ekonomice, tak někdo (později) řekl, že Úřad státního plánování SSSR byl vlastně největší světovou burzou futures (*termínových obchodů*), neboť určoval datum i cenu dodávek. Takže vlastně ta cenová evidence produkce figurovala i tam. Pokud *tuny vynásobíme cenami*, tak získáme úplně stejné rovnice, se stejným strukturním vzorcem. Jenom se již bude jednat o *cenovou evidenci produkce*.

Takže zde použité koeficienty (\mathbf{a}_x) se (v libovolné z těchto variant) nazývají *koeficienty přímých nákladů*, neboť každý z nich vyjadřuje množství produkce spotřebovávané v odvětví, kterého se týká daná rovnice (řádek), tedy produkce jiného odvětví při přepočtu na jednotky jeho vlastní produkce.

To znamená: kolik je potřebných tun uhlí pro výrobu jedné tuny oceli? A při přechodu k cenové evidenci: kolik musíme zaplatit za uhlí, abychom získali jednu tunu naší oceli za takovou a takovou cenu?

Když přejdeme k cenové formě evidence produkce, tak je to doprovázeno určitými okolnostmi. Zaprvé, když jsme vytvářeli bilanční model na základě naturální evidence produkce, tak nám to vycházelo tak, že jedna technologie znamená jedno odvětví. Pokud jeden a ten samý produkt vyrábíme na základě dvou technologií, tak při naturální evidenci produkce to budou pořád jedno-dvě odvětví. Při cenové evidenci produkce můžeme podstatně snížit rozsah úkolu, když sloučíme několik odvětví do jednoho. K tomu slouží speciální algoritmy na základě agregační metody. Musíme se však postarat, abychom při agregačním procesu nepřišli o příčinné souvislosti, které vnitřně podmiňují vzájemnou součinnost mezi jednotlivými odvětvími. Ale to už je úkol, který nesouvisí se samotnými bilančními metodami. Je to úkol zajištění metrologické průkaznosti bilančních modelů pro řídicí účely.

Tabuľka 1.

Výmena tovarov a hodnotová bilancia

	Stĺpce ($j=1 \rightarrow \dots \rightarrow N$): spotreba výrobných zdrojov (riadky: $i=1, \dots, N$) odvetvím „j“ v procese jeho vlastnej výroby (náklady odvetvia „j“)	Výkon	Hrubé (celkové) kapacity odvetví
Riadky ($N \leftarrow \dots \leftarrow i=1$): prerozdelenie zdrojov, vyrábaných odvetvím „i“ (jej	$a_{11}x_1$ $a_{12}x_2$... $a_{1j}x_j$... $a_{1N}x_N$ $a_{21}x_1$ $a_{22}x_2$... $a_{2j}x_j$... $a_{2N}x_N$ BLOK «A»: Výrobná výmena tovarov $a_{i1}x_1$ $a_{i2}x_2$... $a_{ij}x_j$... $a_{iN}x_N$ $a_{N1}x_1$ $a_{N2}x_2$... $a_{Nj}x_j$... $a_{NN}x_N$	f_1 f_2 f_i ... f_n	x_1 x_2 BLOK «B»: Riadenie výroby x_i ... x_N
«Pridaná hodnota»	v_1 v_2 ... v_j ... v_N BLOK «C»: Riadenie spotreby		

Poté, kdy přejdeme k evidenci produkce v cenové formě, získáme bilanční model v takové podobě. Co je co?

Obdélník „A“ — charakterizuje technologie. Je to množina všech koeficientů přímých nákladů, které jsme použili v naší rovnici.

Sloupec „f“ — je konečným produktem, který byl cílem naší výroby.

Sloupec „x“ — je sloupec souhrnných hrubých kapacit odvětví. Těch, které jsme zahrnuli do svého bilančního modelu.

Máme tu tedy:

- obdélník „A“ charakterizující výrobu (technologie), a ještě další dva obdélníky
- obdélník „B“ charakterizující řízení výroby, a
- obdélník „C“ charakterizující řízení spotřeby.

A teď si probereme jednotlivé **řádky** a **sloupce**⁵ této tabulky. Pokud se tabulka svou strukturou podobá rovnicím a my postupujeme podél řádky, tak její začátek charakterizuje rozdělení produkce našeho odvětví mezi všechna ostatní odvětví, která potřebují naši produkci pro svou vlastní výrobu. Co to bude znamenat ve finančním vyjádření? Jsou to ty příjmy, které odvětví získává díky prodeji své produkce. A sloupec charakterizuje spotřebu produkce našeho odvětví ve všech ostatních odvětvích. Dokud jsme v hranicích obdélníku „A“, jedná se o platby za dodávky surovin, součástek, polotovarů pro potřeby naší vlastní výroby. A všeho ostatního, co získáváme z jiných odvětví. Je ale jasné, že se zdaleka nejedná o všechny naše náklady na výrobu.

Co kromě toho ještě musíme platit? Musíme platit za práci svým zaměstnancům, daně, úvěry, nějaké pojistné částky a podobně. Ve výsledku se pod obdélníkem „A“ objeví další obdélník. Ten je v této tabulce zastoupen jedinou řádkou, která obsahuje vyjmenované náklady všech odvětví, tedy mzdy, daně, platby úvěrů, pojistné částky, odpisy a podobně. To všechno se nazývá *přidaná hodnota*, tedy odsud se bere DPH. Jinak se to všechno také nazývá *faktorové náklady*.

A proč se ten model jmenuje bilanční? Protože **pokud sečteme všechny faktorové náklady, musíme získat cenu veškerého konečného produktu vyráběného všemi odvětvími přesně na chlup**. A když se Bajbakov hrozil dvacetimiliardové emise nekryté produkcí, tak šlo o to, že v průběhu roku — *pokud rozepíšete bilanční model v neměnných cenách* — vyrobíte určité množství konečné produkce za určitou cenu. Pokud by se v té době stát rozhodl emitovat dvacet miliard, které by se nějakým způsobem dostaly sem (*obdélník „C“*) a nebyly zajištěny množstvím vyrobené produkce, tak by došlo k narušení samotného bilančního vztahu, že celková cena *konečného produktu* a součet *faktorových výdajů* všech odvětví musí nachlup sedět.

A dále tedy vzniká otázka: Gajdar s Čubajsem a těmi dalšími neměli pravdu a nedokázali zkrotit Gerašenka, aby nenatiskl příliš mnoho peněz. A ve výsledku jsme tu měli emisi, která nebyla kryta produkcí. Teď si mnohá odvětví stěžují, že nemají dostatek provozních prostředků, aby mohla vyrábět. Centrální banka tvrdí, že se bojí inflace a proto brzdí růst peněžních zásob. A tak se ptám: **Kolik tedy vlastně potřebujeme mít v obratu peněz?**

[Kolik potřebujeme v oběhu peněz](#)

Charakter odpovědi na tuto otázku má dva aspekty, nebo dokonce víc – tři aspekty:

1. První aspekt se pojí s tím, že *absolutní většina obyvatelstva při každodenních nákupech nesmí pociťovat psychologický diskomfort, a počítat v obchodě každou utracenou korunu*. Realita je taková, že průměrný člověk normálně vnímá v jakémkoliv čísle pouze jeho první tři pozice, což odpovídá takovému měřítku cen, kdy se ceny základní masy zboží pohybují v rozmezí od několika kopějek do desítek rublů. Pokud jde o dražší zboží, které může stát

Řádek - zisk odvětví z prodeje svých produktů (přerozdělen do jiných odvětví)

Sloupec - produkce jednoho odvětví (podle sloupce) v ostatních odvětvích (podle řádků). V bloku „A“, to odpovídá i úhradám z jiných odvětví za dodávku zboží jednoho konkrétního odvětví. V bloku „C“ jde o ostatní náklady jednotlivých odvětví (podle sloupců): mzdy, daně, platby úvěrů, pojistné částky, odpisy a podobně...

stovky, tisíce, milióny rublů, tak stejně čísla za třetí pozicí čistě psychologicky většina lidí nevnímá. A ti, kdo zažili 90. léta, si mohou pamatovat, že se z nás všech stali milionáři a ceny byly do kopěčky udávány v miliónech. Co je to milión? Je to deset na šestou. V praxi jsme se stejně orientovali na první tři číselné znaky ceny. To je jedna věc.

2. Druhá věc souvisí s tím, že pokud ekonomika funguje, máte výrobní technologie, máte dopravní technologie, existuje více méně slušná logistika, přeprava, tak *čím je podmíněno množství produkce, které se dostane ke konečným spotřebitelům?*

Auditorium: Poptávkou.

M.V.: Ne. **Množství produkce je podmíněno tím množstvím energie, kterým jsme schopni zásobit technologický systém.** Všichni jsme ve škole probírali *zákon o zachování energie*. Tomuto zákonu odpovídal vzorec, že *užitečný efekt, který jsme schopni získat ze systému, se početně rovná koeficientu účinnosti tohoto systému vynásobenému množstvím energie, kterým jsme ten systém museli zásobit*. A kdo z vědeckých ekonomů je schopný dokázat, že v reálném sektoru ekonomiky takovýto zákon o zachování energie neplatí? A že jsme schopni získat množství produkce v naturální evidenci vyšší, než jsme vložili energie do systému jeho výroby a více, než při takovém množství energie umožňují koeficienty účinnosti příslušných technologií?

Realita je taková, že se sotva najde někdo, kdo by to byl schopen dokázat bez toho, aby se uchýlil k ďábelské logice. Náš reálný sektor je podřízen zákonu o zachování energie úplně stejně jako kterýkoliv jiný mechanismus, který využíváme. Z toho plyne, že získáme takovou rovnici, kde na jedné straně vah máme množství produkce a na druhé straně vah to množství energie, které bylo spotřebováno na výrobu tohoto množství produkce. A množství produkce je vyjádřeno nějakou hodnotou v neměnných cenách. Přičemž, pokud budeme mluvit o hodnotě, tak z ceny každé produkce je možné vyčlenit dvě složky:

- její *výrobní cenu* v konkrétním víceodvětvovém výrobním spotřebitelském systému, plus
 - *požadovaný zisk*, který určuje vlastník produkce a její výrobce.
- (*hodnota = výrobní cena + žádaný zisk*)

A vzhledem k tomu, že veškeré to množství produkce bylo vyrobeno v průběhu roku, tak výměnu zboží obsluhovalo určité množství peněz, respektive peněžních zásob. Takže pokud provedeme analýzu, můžeme získat poměr mezi:

- objemem použitých peněžních zásob potřebných k výměně zboží a
- objemem energie, který byl spotřebován na výrobu tohoto množství peněžních zásob.

Jaký dosah má takový přístup? Jedná se o to, že pokud porovnáme objem množství peněžních zásob s objemem energie, tak budou tyto rovnice a tabulka určitou formou vyjadřovat energetickou bilanci společnosti, tedy objemy výroby a rozdělení energie jako takové.

K čemu to vede? Vede to k tomu, že pokud provedeme analýzu struktury *nákladů* odvětví (затрат) a struktury *spotřeby* odvětví (расходов), tak zjistíme takovou věc: že jsme schopni určit závislost dynamiky změny množství peněžních zásob *sloužící k obsluze obchodování* jak ve směru jeho růstu, tak i ve směru jeho snižování, které nakonec povede k rozpadu hospodářských vazeb ve víceodvětvovém výrobním systému společnosti.

Proč? Protože **rychlost protékání finančního toku odvětvím souvisí s dobou trvání cyklu od objednávky produkce k její dodávce spotřebiteli.** Pojd'te si představit takovou situaci, že stavebníci něco chtějí postavit, něco mohou postavit. Doba stavebního cyklu té stavby je, řekněme, pět let. Takže v nultém roce připraví svůj byznys plán a řeknou si:

„Budeme stavět to a to a budeme na to potřebovat tolik a tolik různého stavebního materiálu a komponent, tolik a tolik potřebujeme na zaplacení toho a toho plus ještě mzdový fond v takové a takové výši, daně a všechno ostatní, připočítáme si takový a takový zisk, takže jmenovitě bude celková cena projektu taková a taková.“ Zákazník odpoví: „Ano, souhlasím“. Podepíší smlouvu a začnou stavět. Jenže Jegor Timurovič [Gajdar] nebo Viktor Gerašenko si řeknou: „My teď natiskneme další peníze.“ A pustí je do oběhu.

Realita je taková, že odvětví s dlouhodobým výrobním cyklem nebudou schopná tu stavbu ufinancovat. Neboť když se objeví dodatečné množství peněžních zásob, tak proteče odvětvími s krátkými výrobními cykly, což povede k celkovému růstu cen ve všech odvětvích, a to včetně stavebních materiálů a komponent, které jsou potřebné pro stavbu. Pokud mělo stavební odvětví k dispozici nějaké provozní prostředky, tak poté, kdy se objeví dodatečné peněžní zásoby, se kupní schopnost těchto provozních prostředků okamžitě sníží a projekt se stane nerealizovatelným. Stavební odvětví zkrachuje, takže zákazník nezíská to, co si objednal. A protože to potřeboval k realizaci svých byznys plánů, tak i na něho to bude mít negativní dopad. Ve výsledku dojde k rozpadu hospodářských vazeb, jak jsme to měli možnost pozorovat v 90. letech v Rusku.

No tak si tedy řeknou: „Dobře tedy. Přestaneme tisknout nadbytečné peníze. Ekonomika funguje s tím objemem peněžních zásob, který tu teď máme, a k žádnému rozpadu hospodářských vazeb nedojde.“ Jenže dojde.

Dojde! Kam se vám ztratily ty vaše úroky z půjček? **Úroky vedou k růstu výrobní ceny produkce všech výrobců, kteří musí využívat úvěry.** V důsledku opět dochází k růstu cen, a protože množství peněžních zásob je omezeno, dochází k odtoku peněz (*přes úroky*) do bankovního sektoru, takže v reálném sektoru dochází ke stejnému rozpadu hospodářských vazeb z toho samého důvodu, že kupní schopnost provozního kapitálu není dostatečná, aby zajistila stabilitu odvětví. To, o čem jsem teď mluvil, je celkem srozumitelné a je možné to dokázat stroze účetně na základě primitivního systému rovnic. Opět se tedy zeptáte: Kolik peněz tedy třeba? A když nemůžeme tisknout další peníze ani omezovat množství peněžních zásob, tak co máme dělat?

Dochází tu ještě k jedné kuriózní skutečnosti. Předpokládejme, že školák někde v první-druhé třídě řeší kontrolní práci z aritmetiky a potřebuje sečíst jednoduché zlomky. Aby si zjednodušil počítání, tak ignoruje jmenovatele a sečítá a odečítá pouze čitatele. Jaký bude výsledek, je nám jasné. A teď se opět vrátíme k algebře a podíváme se na tento vzorec se sumačním znakem Σ (*sigma*).

Zbavenie rozmeru kreditno-finančného systému⁶:

$$\Sigma P_i = (S+K)$$

Základné vzťahy:

$$S/S \equiv 1;$$

$$(S+K)/(S+K) \equiv 1;$$

$$P_i/(S+K) < 1;$$

$$0 < S/(S+K) \leq 1;$$

$$-\infty < (S - \%)/(S+K) < 1;$$

⁶ Vysvětlivky k proměnným:

K - představuje částku všech poskytnutých půjček, včetně kaskádovitého kreditování, avšak bez započítání zadluženosti v důsledku úroků.

S - představuje aktuální celkovou kupní sílu, v případě splacení všemi úvěrové zadluženosti, při nulovém úroku. (Čili reálná emitována peněžní masa).

$$K/(S+K) < K\%/(S+K);$$

$$(S - \%)/S < 1$$

P_i – to je hotovost, kterou máme každý jeden z nás ve své kapse nebo na běžném účtu.

$\sum P_i$ — je tedy celková peněžní masa, která je rozdělena na běžných účtech a v peněženkách všech fyzických a právnických osob.

Čemu se ten součet rovná? Reálně se rovná sumě, kterou emitovalo emisní středisko (S) plus objem všech vydaných úvěrů (kreditů) bez zahrnutí úroků (K). Proč? Protože realita je taková, že každý hodnotí svou stávající platební schopnost na základě té hotovosti, kterou má k dispozici. Ti, kdo si vzali úvěry, hodnotí svou stávající kupní schopnost s ohledem na to, že si vzali úvěry a ti, kdo si úvěry nebrali a ti, jejichž peníze leží v bankách, hodnotí svou kupní schopnost s ohledem na to, že si mohou v kterémkoliv okamžiku vybrat své peníze z banky a za něco je utratit.

Banka vydá úvěry s využitím statistické zákonitosti a spoléhající se na tu okolnost, že pokud nedojde k burzovní a bankovní panice, je výběr všech vkladů z banky v jednom a tom samém okamžiku vyloučen.

Vezmeme si S a vydělíme ho S (S jsou pro nás peníze, které emitovalo emisní středisko). Ve výsledku získáme jednoduchou rovnici rovnající se jedničce. Můžeme to udělat i jinak. Můžeme s úplně stejným výsledkem $(S+K)$ vydělit $(S+K)$, a také dostaneme jednoduchou rovnici rovnající se jedničce při jakékoliv hodnotě S i K . Takže jakákoliv částka, kterou má k dispozici jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, se dá vyjádřit jako čítec zlomku, v jehož jmenovateli je $(S+K)$. Ten zlomek bude vždy *menší než jedna* ($P/(S+K) < 1$)⁷.

A teď si představte, že peněžní zásoby se (*díky aktivitě bank, nebo aktivitě emisního centra*) určitým způsobem změní v tom časovém intervalu, ve vztahu ke kterému vedeme účetnictví a provádíme analytickou evidenci — *ať už na mikroúrovni, nebo makroúrovni*. Potom tedy celé naše účetnictví v podmínkách změny $S+K$ (*tedy objemu peněžních zásob*) bude vypadat jako účetnictví vedené školákem pětkařem, který se vůbec nestará o jmenovatele a sčítá a odečítá pouze čitatele. Co se stane, pokud vezmeme v úvahu i jmenovatele? Může to dopadnout tak, že jmenovitě bohatnete, ale podíl vašeho P (*dostupných prostředků*) ve vztahu k $(S+K)$ se reálně snižuje, takže ve skutečnosti chudnete, protože vám náleží menší podíl souhrnné kupní síly společnosti, než jaký byl předtím.

Realitou je, že pokud jste zbavili rozměru úvěrově-finanční systém díky $S+K$, tak máte co do činění s jednotkovou ($=1$) kupní schopností společnosti, která je různými podíly rozdělena po kapsách a účtech fyzických a právnických osob. A všechny investice a daně, veškerý objem investic vložený do některého z odvětví, jsou vlastně určité podíly té jedničky. Poté, kdy jste díky $S+K$ přešli k takovému bezrozměrnému kreditně-úvěrovému systému, tak celý ten blud o tom, že úrokové sazby jsou vysoké, neboť je vysoká inflace, postrádá smysl. Protože v tom kreditně-úvěrovém systému neexistuje inflace jako taková. Emise tam není možná, protože celková kupní síla je vždy jednotková ($=1$). Otázkou tedy pouze zůstává: kam a jak se ty podíly přerozdělují? A to je velice zajímavá otázka. Protože **od té doby, kdy se ve společnosti objevily peníze, perspektivy dané společnosti jsou určovány tím, co je těmi penězi financováno.**

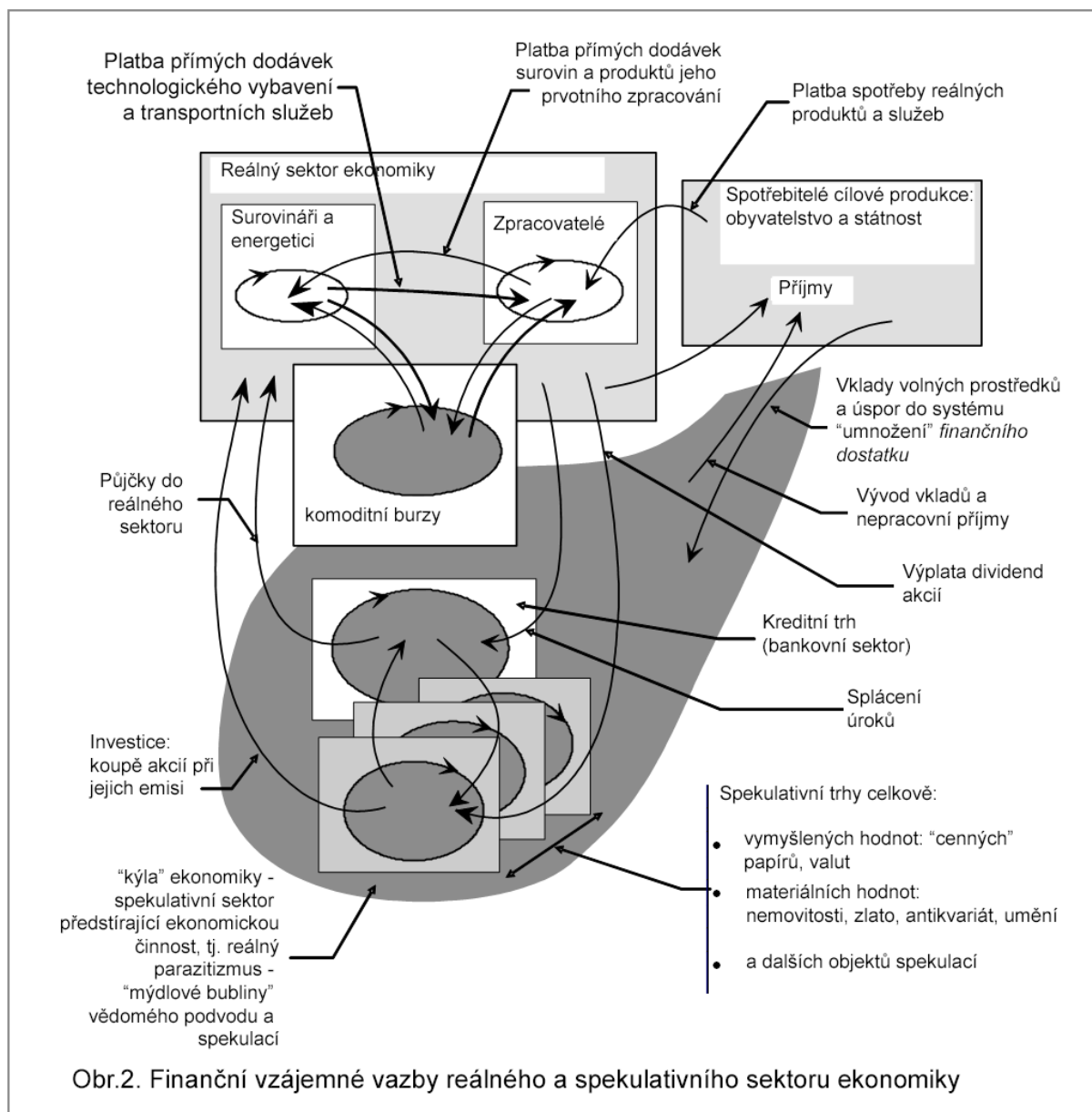
— Pokud financujete šikovné lidi, máte zaručen vědecko-technický rozvoj.

— Pokud financujete světské lvce, výstavbu paláců a jachet oligarchů, vaše perspektivy budou dost ubohé. Protože *v lepším případě* společnost zareaguje na snižování kvality života

⁷ vysvětlivky:

$(S + K)$ - představuje celkovou peněžní masu cirkulující ve státě (bez zohlednění úroků).

a kvality řízení měkkou transformací státu a jeho přenastavením na jiné cíle a způsoby jejich realizace. *V horším případě* bude následovat vzpoura s velice citelnou čistkou veškeré předešlé vládnoucí elity, při které se nedočkájí slitování dospělí ani děti. To se již v dějinách stalo nejednou a příčina byla jen jedna — nefinancovalo se to, co se mělo.

[Kýla ekonomiky](#)

A co tu máme dále? Dále je možné se podívat na tento obrázek. Co je na něm? Je tu opět obdélník „A“ z předchozí tabulky, který představuje *reálný sektor ekonomiky*. Co obsahuje? Jsou tam *těžaři surovin* a *výrobci produkce*. Kam to vše směřuje? Odchází to do spotřeby.

A tohle je co? To je „kýla“ ekonomiky. To, co se nazývá *spekulativním sektorem ekonomiky*. Dokud existujeme ve jmenovitém kreditním systému, kde se točí ruble, dolary a další peněžní znaky, máme tu statistiky:

- v *reálném sektoru* ekonomiky byla výměna zboží za určité období tolik a tolik,
- a ve *spekulativním sektoru* ekonomiky byla výměna zboží tolik a tolik.

A jaký je obrat zboží ve *spekulativním sektoru ekonomiky*? Tam cirkulují fiktivní ceny. Nic reálně užitečného se tam nevyrábí, ale *dochází v něm k odsávání peněžních zásob z reálného sektoru* a někdo na výkyvech cen fiktivní hodnoty zboží vydělává — produkuje svůj zisk. A ty příjmy jsou nemalé. Zdaleka převyšují příjmy v reálném sektoru, a především příjmy nájemného personálu z reálného sektoru. A má se za to, že ti lidé, kteří jsou úspěšnými finančníky, jsou solí země, i když reálně nic nevytváří a reálně nic v reálném sektoru neřídí. Dokonce, i když tvrdí, že jsou investory, tak se jedná o drzou lež, protože investice končí na etapě primární emise akcií. Jakmile jsou akcie jednou koupeny, jedná se nadále pouze o spekulace s těmito akciemi. Majitel, emitent těch akcií, jednou získal peníze a dále se žádná emise do jeho výroby, do jeho činnosti v souvislosti s těmito akciemi nekoná.

Jinou věcí je, že akcie jsou navíc vyjádřením majetkového podílu toho podniku, který vydal akcie, a poskytují právo na získávání dividend, pokud nějaké jsou. Ve většině případů však spekulace s akciemi přináší větší zisky, než dividendy z nich. O akcie se většina lidí zajímá právě jako o objekt spekulací a jako o nástroj přerozdělení vlastnických práv reálných objektů.

Pokud tedy od *jmenovitého* kreditně-finančního systému opět přejdeme do *bezrozměrného* kreditně-finančního systému díky (S+K), kde existuje vždy jednotková kupní síla, tak k čemu dojdeme? Dojdeme k tomu, že určitý podíl této jedničky obsluhuje reálný sektor a určitý její podíl obsluhuje spekulativní sektor, přičemž realita je taková, že obraty spekulativního sektoru dnes převyšují obraty reálného sektoru řádově. To znamená, že fakticky všechny peníze se točí mimo výrobu a pracují na uspokojování parazitických požadavků těch, kdo se ve spekulativním sektoru pohybují.

V medicíně jsou známy případy, kdy kýla vedla k pacientově smrti. Proto se v medicíně má za to, že kýla je potřeba plánovaně a včas odstranit a nečekat na situace, kdy dojde k jejímu uskřínutí a začne v ní docházet k nekróze tkání. Ekonomové však mají za to, že tato kýla ekonomiky je lokomotivou ekonomiky, že kýla spekulativní ekonomiky je nástroj k řízení ekonomiky.

A jak je kýla spojena s reálným sektorem? Je s ním spojena opět přes ty stejné rovnice meziodvětvové bilance, přes bilanční modely. Jak konkrétně je s ním spojena? Úplně stejně jako neodůvodněná emise nebo snížení množství peněžních zásob. Proč? Protože mezi reálným sektorem a kýlou vždy dochází k nějakému přelévání peněžních zásob a jakmile toto přelévání překročí určité kritické parametry *nezávisle na směru jeho toku*, dochází v reálném sektoru k situaci, kdy provozní kapitál ztrácí svou kupní sílu a to vede k následnému rozpadu všech hospodářských vazeb, pokud finanční krize dále narůstá.

Přičemž bych chtěl upozornit, že krach reálného sektoru v důsledku rozpadu hospodářských vazeb vlivem různých finančních zmatků v žádném případě nesouvisí s reálnými potřebami společnosti mít dost té či oné produkce. A když ekonomové říkají, že nastoupila krize z nadvýroby, tak je to opět lež. Protože pokud tu máme opravdu krizi z nadvýroby, tak nemůže být ve státu plno hladových bezdomovců v hadrech, všechny děti musí nadále mít zaručený přístup ke vzdělání a tak dále a tak podobně.

Proto je realita taková, že všechny ekonomické výpočty nabývají metrologické průkaznosti pouze poté, kdy se díky (S+K) kreditně-finanční systém stane bezrozměrným, a při porovnání této jednotkové souhrnné kupní síly společnosti s tím energetickým potenciálem, který společnost může vložit do svého výrobního systému. Pokud budeme počítat ve jmenovitých hodnotách, zaručeně nedokážeme porovnat nesouměřitelné ekonomické výpočty.

Existuje takové historické svědectví: Petra Alexejeviče Romanova, tedy Petra I. Velikého, prý jeden kovář v Tule učil kovářskému řemeslu. Vzhledem k tomu, že byl u něho Petr učněm, tak si — *jako každý učeň* — než se vyučil Petr spravedlivě vysloužil devatenáct kopějek. Za těchto devatenáct kopějek si koupil vysoké boty a ještě se s kovářem napili a pojedli, aby tak oslavili Petrovo vyučení a získání určité odborné kvalifikace. Běžte dnes do obchodu a kupte si tam za devatenáct kopějek dobré kožené vysoké boty. Petr si určitě nekoupil žádný šmejda a sotva by si také někdo dovolil mu nějaký šmejda podstrčit. Takže za 19 kopějek si kupte ty boty, a potom běžte do kavárny nebo restaurace a za zbytek peněz s přáteli oslavte ten nákup. Když se tedy řekne ruble a kopějky, tak co si pod tím představíte? Reálně v každém dějinném období něco úplně jiného.

A dále tu máme další zajímavou věc. V Německu žil praktický ekonom jménem [Ludwig Erhard](#), který v době kancléřství Konráda Adenauera dostal Spolkovou republiku Německo z toho ekonomického rozvratu, v jakém se nacházela po ukončení 2. světové války. Ludwig Erhard napsal knihu „*Blahobyť pro všechny*“, ve které popsal svou činnost ekonoma. V této knize (*nebo přinejmenším v jejím ruském překladu*) nenajdete tu frázi, kterou můžete najít na internetu a která je připisována právě Ludwigovi Erhardovi. Prý řekl: „*Inflace nevzniká zákonitě v důsledku rozvoje, je výsledkem práce hlupáků, kteří řídí stát.*“

Chtěl bych vůči Ludwigovi Erhardovi uslyšet námitky ze strany našich poslanců v Dumě a ze strany vlády. Situace je o to složitější, že Ludwig Erhard byl praktický ekonom, který byl na rozdíl od Gajdara i Čubajse úspěšný, který byl jedním z tvůrců ekonomického zázraku NSR v 50. letech.

Liberálové také nenávidí Josifa Vissarionoviče [Stalina]. Problém je opět v tom, že Josif Vissarionovič byl praktickým ekonomem. A také úspěšným, neboť slovy britské encyklopedie: „*Převzal Rusko s rádlím a zanechal jej s jaderným reaktorem*“. Josif Vissarionovič se domníval, že pokud ekonomika funguje v normálním režimu, musí být systematicky snižovány ceny v míře, v jaké je ekonomika schopna uspokojovat potřeby společnosti. A za růst blahobytu národů SSSR nepovažoval pouze zvyšování příjmů obyvatelstva, ale také systematické snižování cen zboží a služeb. Do takového režimu také ekonomiku Sovětského svazu dokázal uvést a ta ekonomika v něm fungovala! To je ještě jeden z aspektů, který souvisí s otázkou: kolik peněz je nutné mít v oběhu? Neboť nezávisle na tom, zda se nacházíme ve jmenovitém kreditně-finančním systému, nebo vedeme evidenci jinak, emise je vždy jmenovitá a vždy tu je otázka potřebného objemu této emise.

Emise může být taková, že převýší energetickou zajištěnost této jednotkové souhrnné kupní síly. Pokud je emise v předstihu, tak budou jmenovité ceny růst. A pokud emise zaostává za růstem energetické zajištěnosti výroby, tak co bude? Tak to bude vypadat tak, že pokud v našem systému nemáme úroky jako generátor růstu cen, budou se ceny snižovat.

Pojďte se podívat na každou z těchto variant z hlediska Ostapa Ibrahimoviče nebo Pavla Ivanoviče Čičikova. Pokud ceny rostou, máme tu peněžní zásoby nekryté produkcí. Ostap Ibrahimovič nebo Pavel Ivanovič nejsou povinni chodit do práce a vyrábět nějaké zboží, ale odkrývá se jim možnost točit prachy, tvořit zisk a díky tomu jsou v prvních řadách největších spotřebitelů. A pokud se Ostap Ibrahimovič ocitne v kreditně-finančním systému, kde nefunguje úrok, kde reálné sektory pracují skutečně pro zájmy obyvatelstva, objemy produkce rostou, potřeby obyvatelstva jsou zaručeně uspokojovány a ceny se snižují. Tak co si chudák Ostap Ibrahimovič počne? Reálně nebude mít co dělat, žádné kombinování mu neprojde a on

bude muset jít do reálného sektoru. Aby v tomto systému mohl dobře žít, musí jít do reálného sektoru. A aby si mohl žít lépe než lidé okolo něho, bude si muset zvyšovat svou kvalifikaci.

A teď se pojd'te podívat na to samé z pohledu pracovníka reálného sektoru a žádného Ostapa Ibrahimoviče, přičemž je úplně jedno, zda stojí u nějakého obráběcího stroje nebo je to vědec v základním výzkumu, nebo učí děti ve škole, léčí dospělé či děti... Prostě chodí do práce a dostává výplatu. Máme tu tedy dále dvě varianty:

1. výplata je natolik malá, že mu neumožňuje ukládat si úspory a ceny rostou. Tak co bude? Je jasné, že žít z výplaty bude rok od roku horší. Jaký má smysl udržovat takový systém? Kam se v něm vrtnout?

- Pokud vám to myslí, tak z vás bude revolucionář,
- pokud vám to nemyslí, tak korupčník, nebo zločinec.

2. Pokud na startovací čáře přece jen máte výplatu takovou, že vám umožňuje si ukládat úspory, tak co bude v takovém případě?

- Ceny rostou,
- podíl úspor se snižuje.
- Vaše úspory se znehodnocují a ztrácejí svoji kupní sílu a
- nakonec to skončí tak, že již nedokážete vůbec spořit a začnete utrácet ty dřívější úspory.

Co budete dělat?

- Pokud vám to myslí, tak z vás bude revolucionář,
- pokud vám to nemyslí, tak korupčník nebo zločinec.
- A pokud už vůbec nic nemáte, tak se z vás stane ožrala apod.

Takže realita je taková, že pokud ekonomika funguje tak, že úroky z úvěrů neexistují a emise zaostává za růstem energetické zajištěnosti a vědecko-technickým pokrokem, tak objem produkce nabízené ke spotřebě roste díky růstu výroby, ceny se snižují a kupní síla výplaty roste i v případě, že neděláte kariéru a dosáhli jste stropu své odbornosti. A i v případě, že je tento váš strop z různých důvodů jedním z těch nejnižších (*to znamená, že pracujete jako nekvalifikovaný dělník nebo uklízečka*), tak si stejně rok od roku žijete lépe, protože vaše výplata vám zajišťuje další růst vaší kupní síly.

Takže to obecně vypadá tak, že systém, který je opravdu založený na kolektivní odborné dělbě práce může být efektivní pouze v tom případě:

- kdy v něm nefigurují úroky z půjček, a
- emise zaostává za vědecko-technickým pokrokem a růstem výroby díky čemuž roste kupní síla.

Vede to také k tomu, že nemůže vznikat žádná finanční oligarchie parazitující z cizí práce díky provozování různorodých spekulací.

A pokud se opět vrátíme ke struktuře těch rovnic, tak tyto rovnice umožňují odpovědět na otázku: Jaké musí být hrubé výkony, abychom získaly určitý konečný produkt?

Tady hned vznikají dvě otázky:

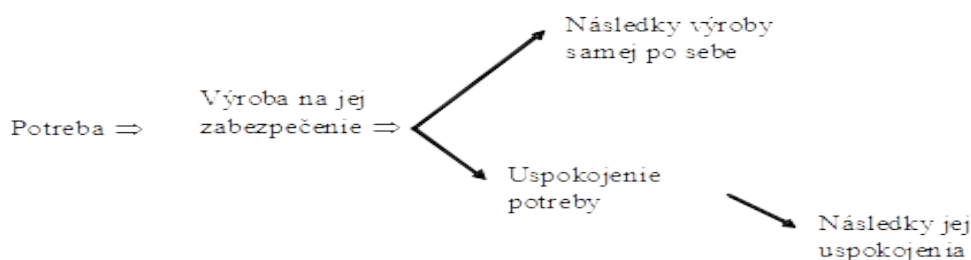
1. A jaký by měl být konečný produkt, aby si všichni mohli žít dobře?
2. Na úkor čeho a jak zvyšovat výrobní kapacitu?

Odpověď na druhou otázku je jednoduchá. Ze struktury konečného produktu je možné vyčlenit to, co se nazývá *investiční produkty*. Jsou to průmyslová zařízení a trvalé stavby,

kteře jsou produkované v posuzovaném cyklu, a ktere opisuje bilanční model, ktere ale budou k dispozici až v dalších výrobních cyklech. To znamená, že v aspektu rozvoje ekonomiky jsou tyto *investiční produkty* řídícím prvkem makroekonomického systému.

Existuje statistika, která nám umožňuje zjistit (*podle toho, kolik do výroby vložíme investičních produktů*), jaký bude přírůstek objemů výroby získaný z těchto investičních produktů v příslušných odvětvích. To znamená, že se to přímo vztahuje k otázce stability a chování objektu řízení ve smyslu jeho předvídatelnosti. Znamená to, že úkol může být vyřešen, že pro to máme vše potřebné a stačí to začít aplikovat.

Zajímavější je však druhá otázka. A jak se dá předpovědět ten souhrn konečného produktu, který je určen k uspokojení společenských potřeb nevýrobního charakteru? Odpověď na tuto otázku také existuje. Můžeme se podívat na takovýto obrázek, kde je zobrazena určitá algoritmika. Máme tedy nějaké potřeby a ty potřeby vyvolávají nutnost vyrábět, aby byly uspokojeny. Dále tedy můžeme analyzovat důsledky samotné výroby a důsledky uspokojování těch potřeb. Takže se dostaneme ke dvěma, či dokonce ke třem statistikám, které souvisí s identifikátory prospěšné-škodlivé. Takže výroba k uspokojení potřeb může být sama o sobě škodlivá. Například všechno, co souvisí s jadernou energetikou, která kromě toho, že nám poskytuje energii, vede k přidruženým efektům, které jsou všechny škodlivé.

Auditorium: Nebo farmakologie.

M.V.: Kdo má pochyby, tak prosím, na internetu je možné najít práce Jablockova na téma „Jaderné mýty“. Je možné se tam dozvědět i o následcích malých a velkých dávek záření i o způsobech zpracování radioaktivního odpadu apod. Někdy je možné získat uspokojení i z věcí, která nás poškozují. Přičemž se ta škodlivost může projevovat dvojím způsobem. Pokud požíváte alkohol, tak je to pro vás škodlivé v jakýchkoliv dávkách, znamená to narušování genetiky, je to tedy hrozbou pro vaše děti. A pokud pracujete ve stavu opilosti (*nebo se jinak dostanete do stavu „bláženosti“*), tak je tu možnost, že se stanete příčinou nějakého neštěstí, při kterém dojdete úhony jak vy, tak i jiní lidé, nebo nějaké objekty. Podle statistiky ze sovětských dob to vypadalo tak, že na jeden rubl příjmu do rozpočtu, který SSSR získal z prodeje alkoholu, připadalo podle různých odhadů od 3 do 5 rublů škody podle účetní evidence. Ty propočty byly celkem jednoduché. Člověk vypil láhev vodky za 4,12 rubl. a sedl si za volant KAMAZU v ceně 30 000, který naboural a zničil i něco dalšího. Když se to rozpočte na celou společnost, tak je to 3 až 5 rublů škody podle účetní evidence. A přitom tu dochází i ke škodě, která se účetně neeviduje. Například na začátku 60. let dvoustetisícovému městu zcela stačila jedna zvláštní škola pro děti vyžadující zvláštní péči. Tedy pro ty, jejichž rodiče byli alkoholici, nebo kdo utrpěl zranění při porodu, či byl nějakým jiným způsobem postižen, a nemohl se tedy učit v obyčejné škole. Dnes dvoustetisícovému městu jedna taková zvláštní škola nestačí.

Na konci 50. let a na začátku 60. let, když někoho ze třídy ve školce uprostřed dne odváděli kvůli návštěvě u logopeda, tak to byla událost a bralo se to jako unikátní případ. Dnes je v mnohých školkách logoped předepsanou součástí personálu. Rozhovory o tom, že ne všechno, co spotřebováváme je prospěšné, nebo že je to prospěšné, když toho spotřebováváme méně nebo naopak více, to nejsou prázdná slova.

Pokud provedeme analýzu statistik, tak je možné všechny potřeby (společnosti) rozdělit do dvou velkých kategorií:

1. *Demograficky podmíněné* potřeby, jejichž uspokojení je opravdu nezbytné pro život dospělých, pro výchovu dětí a pro to, aby získávaly vzdělání. A všechno, co je v souhrnu nutné pro stabilní rozvoj společnosti v harmonii s přírodou.

2. A na ty potřeby, které uspokojujeme jenom kvůli existenci tradic v kultuře nebo pokud kreativní extremismus překračuje všechny meze a vzniká potřeba vyzkoušet něco, co jsme si nikdy nevyzkoušeli, což však je doprovázeno škodlivostí jak pro spotřebitele, tak i pro výrobce, pro okolní lidi i jejich potomky. Tyto potřeby můžeme nazvat *degradačně-parazitické*.

Také říkají, že existuje věda zvaná *ekonomická kybernetika*. Veškeré řízení je vždy postaveno na tom, že jsme schopni vymezit *vektor cílů, vlastní šumy a vnější rušení*, které se v procesu řízení projevují.

Tak občané ekonomičtí kybernetici, povězte nám, jak v ekonomice vymezíte vektor cíle řízení, vlastní šumy a vnější rušení? Není to nic tak přehnaného, žádná provokace, jde o obyčejnou řídicí dovednost, na základě které se tvoří řídicí procesy jak ve vojenství, tak i v obyčejném životě. Ekonomická kybernetika existuje celá desetiletí a ani v jednom z traktátů ekonomické kybernetiky není uvedena jasná odpověď na tuto otázku. V podstatě je možné napsat velice tlustou knihu na téma: „*Řízení v ekonomice*“ a ani jednou se nedotknout otázky:

- Jak společnost generuje vektor cíle ve vztahu k řízení makroekonomických systémů?
- Jak vymezit vektor cílů, vlastní šumy a vnější rušení v makroekonomických procesech?

To znamená, že se jedná o neskutečnou ngramotnost v oblasti řízení.

Odpověď na tuto otázku je jednoduchá. Poté, kdy provedete analýzu všech potřeb a rozdělíte je do dvou tříd, tak vše, co se týká demograficky podmíněných potřeb, je vektorem cíle řízení. A tím pádem se jedná o užitečný výkon makroekonomického systému, jde tedy o jeden sčítanec tvořící součást každého „f“ konečného produktu.

To znamená, že strukturu konečného produktu tvoří:

- Výroba produkce uspokojující demograficky podmíněné potřeby — *vektor cílů*.
- Výroba sloužící k uspokojování degradačně-parazitických potřeb, což jsou ty *vlastní šumy a vnější rušení*.
- A plus investiční produkty, které jsou *řídícím prvem* ve vztahu k makroekonomickému systému.

Vypadá to tedy tak, že degradačně-parazitické potřeby musíme potlačovat jak ekonomickými, tak i jinými sociokulturními prostředky na všech šesti prioritách zobecněných prostředků řízení a zbraní. A investice do rozvoje reálného sektoru musíme provádět tak, aby se po určité době výrobně-spotřebitelský systém dostal na úroveň garantovaného a plného uspokojení demograficky podmíněných potřeb.

Zde je možné začít hystericky namítat, že demograficky podmíněné potřeby nejsou předvídatelné, že vědecko-technický pokrok není předvídatelný, a proto jsou všechny ty bilanční modely k ničemu. Dobře, tak se na to pojďme podívat.

Kolik potřeboval potravin při zdravém stravování jeden člověk před dvěma tisíci lety?

— V přepočtu na váhu jeho organismu přibližně tolik, kolik i dnes, protože fyziologie zůstala stejná.

Další otázka. Kolik bylo potřeba užitečné energie, abyste upekli tunu chleba před dvěma tisíci lety?

— Odpověď je stejná. Tolik kolik jí potřebujete dnes, jste potřebovali i tehdy, rozdíl je jenom ve zdrojích energie a koeficientu účinnosti pece. Ale to množství užitečné energie, která je opravdu zužitkována ve chlebu, bylo úplně stejné tehdy jako dnes.

Pokud se například v nějaké obci v tomto roce narodilo tisíc dětí, tak kolik budete potřebovat míst v jeslích za dva roky? Nejspíše tak okolo 990, protože některé děti zemřou, neboť přirozená úmrtnost je nevyhnutelná a některé zůstanou doma a do jeslí nepůjdou. Takže je to tak, že všechno, co jsem řekl ve vztahu k demograficky podmíněným potřebám, jsou pouze příklady, které ukazují, že demograficky podmíněné potřeby jsou předvídatelné na sto let dopředu s podmínkou, že vedete přehlednou demografickou politiku. To znamená, že *ekonomika NIKDY nemá diktovat demografii!* Gajdar s Čubajsem a Gerašenkem si s ekonomikou v 90. letech zaexperimentovali a začala ekonomická genocida, která vedla k demografickým problémům.

V intelektuálně zdravé společnosti ekonomika obsluhuje demografickou politiku a demografická politika je taková, že:

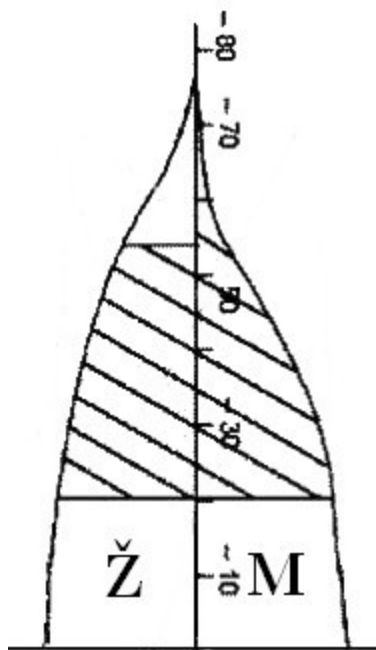
— všichni získávají správnou výchovu,

— to nejvyšší možné vzdělání, jak to vyžaduje příslušná epocha a

vše to probíhá v hranicích demografické a ekologické oblasti vymezené biosférou a

— společnost žije s přírodou v harmonii.

Pokud k tomu budeme přistupovat takto, tak se dostaneme k takovému obrázku. Je to ideální demografická pyramida, kde na jedné straně jsou ženy a na druhé muži. To, co je vyšrafováno, je oblast pracovních zdrojů.

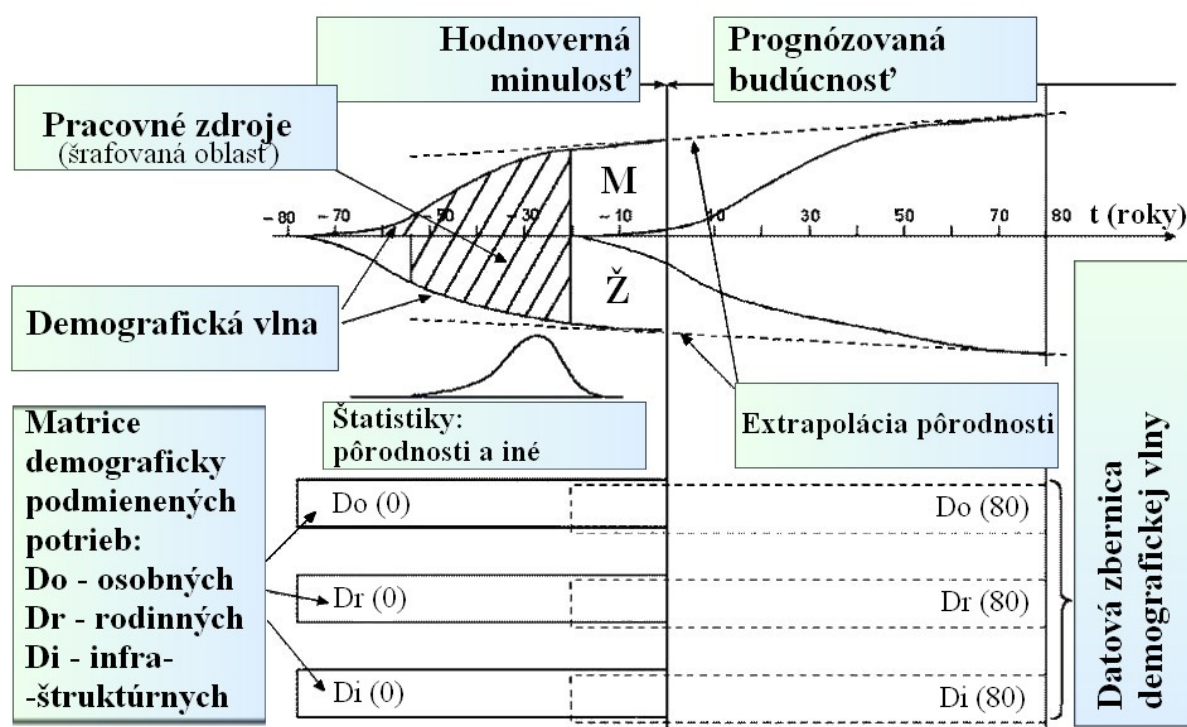

Ale reálná demografická pyramida v Rusku vypadá děsivě. Vypadá jako vypelichaný smrček, kterému na mnoha místech chybí hlavní větve. A důvody?

— Díky revoluci a občanské válce následoval demografický propad. Ti, kteří zemřeli, potom neměli v příslušné době možnost postarat se o narození těch, co se narodit mohli (statisticky).

— Velká vlastenecká válka a za ní opět demografická jáma. Opět se padlým v této válce nenarodilo další pokolení dětí a vnuků.

— V 90. letech můžeme poděkovat liberálům za ekonomickou genocidu, která opět vedla k další demografické katastrofě.

Co se stane, pokud položíme demografickou pyramidu na bok, takto. A přiložíme její osu na osu chronologickou? Potom můžeme provést extrapolaci (*odhad*) porodnosti ve všech skupinách dospělých a získat s určitým přiblížením (*při určitosti demografické politiky*) formu demografické pyramidy v jakémkoliv budoucím roce.

Pokud se podíváme na *demograficky podmíněné potřeby*, tak se dají rozdělit do tří kategorií:

1. *osobnostní* – objem výroby k jejich uspokojení je úměrný počtu obyvatelstva v příslušných skupinách dospělých s ohledem na příznak pohlaví.

Další kategorie je:

2. *rodinná*. Objem výroby je úměrný počtu rodin všech typů, které je možné ze sociální statistiky vyčlenit.

A vzhledem k tomu, že je život společnosti v podmínkách technické civilizace závislý na infrastrukturách, máme tu ještě:

3. *infrastrukturní potřeby*. Ale ty se také dají předpovědět s ohledem na hustotu obyvatelstva, charakter jeho rozmístění podle typů rodin a samozřejmě s ohledem na způsob zaměstnanosti obyvatelstva při jeho porovnání s rozmístěním průmyslových podniků a zemědělské výroby v dané oblasti.

Realita je taková, že pokud máme určité standardy a těmi standardy nemyslím, že všichni musí povinně chodit ve vaťácích. Vždyť se podívejte na Mendělejevovu tabulku se 114-ti

prvky a na všechnu tu různorodost okolo nás. **Standardy jsou** tedy myšleny jako **základ masové výroby pro uspokojení, garantované uspokojení potřeb všech**. Jinou věcí je, že spektrum standardů musí být takové, aby pokrývalo základní masu spotřebitelů a aby ti, koho to neuspokojí, mohli získat nějaké nadstandardsy za rozumné ceny. Ale v podstatě, pokud jsou pro nás ty potřeby předvídatelné na desetiletí dopředu, tak nám rovnice meziodvětvové bilance (*s ohledem na to, že vektor konečné produkce se skládá ze tří komponent — demograficky podmíněné produkce, degradačně-parazitické, a investiční komponenty*) umožňují předem připravit výrobní základnu pro úplné a garantované uspokojení demograficky podmíněných potřeb na základě stávajícího nebo dále rozvinutého systému standardů.

Pokud budeme hovořit o struktuře tohoto úkolu (*kdy máme přizpůsobit výrobní systém pro garantované uspokojení demograficky podmíněných potřeb společnosti v průběhu určitého období*), tak je tento úkol strukturně matematicky analogický úkolu zničit pomalu manévrující cíl samonaváděcím nábojem. Tento úkol je v zájmu vojensko-průmyslového komplexu řešen. Od začátku 50. let jsou v prostoru parametry tři:

- třírozměrný prostor při řešení protiletectvé a protiraketové obrany, a
- třírozměrný prostor při řešení protiponorkové obrany.

Tyto úkoly jsou řešeny úspěšně v běhu reálného času. Jediná potíž je zvýšení rozměrnosti při přechodu k ekonomickému analogu řešení tohoto úkolu. Protože prostor parametrů v tomto případě zahrnuje celou nomenklaturu produkce, která je zohledněna v bilančním modelu.

Ale na druhou stranu máme k dispozici superpočítače a máme čas, protože plán na další pětiletku nemusí být předložen hned zítra. Abychom ho mohli posoudit a zkorigovat, stačí, pokud bude předložen za rok dva. Pokud budeme toto téma rozvíjet, máme čím zaměstnat vědecko-výzkumné ústavy a fakulty aplikované matematiky a procesů řízení. Protože tohle již není věc, kterou by měl řešit jedinec, neboť konečným výstupem musí být *státní standard algoritmů shromažďování a zpracovávání ekonomických údajů* orientovaný na řešení úkolu zajištění ekonomické bezpečnosti v širokém smyslu, tedy s ohledem na biosféricko-ekologické, demografické a bezprostředně ekonomické aspekty.

Přitom je třeba podotknout takovou skutečnost, že bilanční modely jsou všestranné. V jakém smyslu všestranné?

- Můžete do nich zahrnout spotřebu i obnovu přírodních zdrojů,
- můžete posuzovat reprodukci populace jako jedno z odvětví.

Takže samozřejmě podle toho, co chcete získat na výstupu, vytvoříte funkční algoritmiku. Od vás je vyžadováno jediné, abyste zajistili její metrologickou průkaznost, které můžete dosáhnout na základě souvztažnosti finančního systému s energetickým potenciálem (*který vkládáte do ekonomiky*) a prezentace meziodvětvové a meziregionální výměny produkce v bilančních modelech — jako procesu energetické výměny.

Nicméně, zůstává nám tu ještě jedna otázka. Předvídatelnost vědecko-technického pokroku a jeho zohlednění při plánování. Pojďte začít napřed obecnými otázkami. Jak je vyjádřen vědecko-technický pokrok ve vztahu k ekonomice?

- Růstem energetické zajištěnosti výroby,
- růstem koeficientu účinnosti,
- vznikem mnoha nových technologií,
- výrobou těch či oněch produktů,
- vznikem nových produktů.

Každý nový produkt může vzniknout až poté, kdy se ukáže, že je ekonomicky výhodnější než produkt stávající. V jakém smyslu je nový produkt výhodnější?

Jeho výrobní cena musí být nižší než výrobní cena jeho analogů. To znamená, že musí vyhrát v konkurenčním boji se svými analogy podle kritérií efektivita/cena. Musí nějakým způsobem uspokojovat lidské potřeby alespoň na stejné úrovni jako jeho analogy, ale jeho výroba musí být levnější, nebo ty analogy musí při stejné výrobní ceně převyšovat svými spotřebitelskými kvalitami, takže to všechno lze opět popsat terminologií energetické spotřeby.

Druhá otázka je spojena s tím: A co očekáváte od plánu?

Nedostatek sovětského systému plánování spočíval v tom, že plán předepisoval přesné hodnoty toho, co je potřeba získat na výstupu ale soutěž byla orientovaná na překročení plánu. A teď se pojd'te opět vrátit k našim rovnicím. Co znamená překonat plán v jednom odvětví? To znamená, že toto odvětví musí spotřebovat více produkce vyráběné ostatními odvětvími a pokud není dodavatelem konečného produktu, ale pouze dodavatelem meziproductů do dalších odvětví, tak se musíme ptát: Budou odvětví a spotřebitelé její produkce ve stavu zpracovat to, co jim takto hodlá dodat?

To znamená, že tu opět máme na tapetě rozpad hospodářských vazeb díky vzniku různých disproporcí v národním hospodářství. Sovětský systém byl v tomto ohledu od samého začátku nedokonalý. Proto to také potom dopadalo tak, že podle evidence byl závod již vybudován a ve skutečnosti ještě nebyl dokončen ani nultý cyklus.

Druhá otázka se pojí s tím, že pokud plánujeme takovým způsobem, že je plán napjatý, tak ho může národní hospodářství překonat pouze tak, že přes něj skočí jako při překonávání nějakého rekordu. To znamená, že pokud je plán napjatý (*a tím spíše přetížený*), nemá žádné rezervy stability pro případ, že někdo něco nedokáže splnit. Opět to povede k rozpadu hospodářských vazeb a k nesplnění plánu jako celku. Takže to vypadá tak, že (*od samého počátku*) plán nesmí být v žádném případě napjatý. Musí udávat minimální množství výroby, pod kterou nesmí spadnout v žádném z odvětví, ani v jednom z regionů podle toho, zda se jedná o plán na základě meziodvětvové nebo meziregionální bilance. Plán tedy musí udávat minimálně nutný práh svého plnění.

Při dlouhodobém plánování můžeme při takovém přístupu pominout vědecko-technický pokrok úplně. Proč? Protože můžeme prohlásit, že nás nezajímají konkrétní technologie budoucnosti. Zajímá nás pouze to, co zaručeně dokážeme uvést do provozu se stávajícími technologiemi — nejpozději k určenému datu. Minimálně na takové a takové úrovni, která nám umožní uspokojit potřeby společnosti. Pokud tomu vědecko-technologický progres napomůže, tak uspokojíme tyto potřeby buď dříve, nebo na daleko vyšší kvalitativní úroky v plánovaných termínech.

Pokud však probíhá vědecko-technologický pokrok, tak se mění celá množina koeficientů v naší matici rovnic, nebo v tabulce popisující výrobu, což znamená, že *struktura plateb* funkčně podmíněných nákladů každého z podniků a každého z odvětví musí mít určitou *rezervu stability* ve vztahu k výkyvu cen a všemu ostatnímu. Což před nás staví otázku cílevědomého sestavování *účetní osnovy v účetnictví, jako nástroje makroekonomického řízení*. Realita je však taková, že se tímto tématem nikdo nezabýval, i když *účetní osnova v účetnictví* existuje po mnohá desetiletí.

Nicméně v závislosti na tom, jakou strukturu *funkčně podmíněných nákladů podniků* definuje účetní osnova a jak právní úprava *v oblasti hospodářské a finanční činnosti* reguluje převody v mezích této struktury, se může společnost buď rozvíjet, nebo degradovat. **Pokud má ekonomika určitou rezervu své stability, tak je možné udržovat garantovanou finanční**

stabilitu odvětví (která by umožnila vyrábět všechno, co je nezbytné) pomocí prostředků daňově dotačního mechanismu, a také s pomocí udržování některých základních cen a sazeb státem na fixní úrovni. Jedná se o ceny, jejichž změna by vedla k výrazné změně všech ostatních cen.

Co je možné zařadit mezi ty *základní ceny*? Cenu energií a primárních energetických médií včetně přepravních sazeb a ještě dalšího určitého množství sazeb. Pokud je toto normované státem, tak všechno ostatní může být regulováno tržním mechanismem. Stát si však musí ponechat právo regulovat meze rentability výroby v odvětvích a regionech díky rozdělování dotací, subvencí a také díky změnám daňových sazeb. Proč? Protože nezbytné výrobní objemy nemusí být realizovatelné, pokud budou ceny na trhu vytvářeny živelně, protože čím více se společnost přibližuje k uspokojování svých potřeb, tím níže musí padat cena příslušného druhu produkce. Neboť **na úrovni makroekonomiky je cena ukazatelem deficitu produkce ve vztahu k volné spotřebě.**

A v podstatě se ekonomika tímto směrem i rozvíjí. Ale říkat, jak to tvrdili marxisté, že peníze zmizí, by nebylo správné z toho jednoduchého důvodu, že kreditně-finanční systém je nástrojem bezstrukturního makroekonomického řízení a kromě toho, je to také nástroj statistické evidence a analýzy toho, co se v ekonomice děje z hlediska delších historických časových intervalů s podmínkou, že finance jsou vázány na energetický potenciál a ne na zlato, nebo něco podobného. A tím spíše ne dnes, kdy dolar, to je sama cena a odkud se bere a jak není tématem, o kterém by bylo možné diskutovat. O tom, že se ekonomika opravdu rozvíjí tímto směrem, vypovídá taková skutečnost, že ve Švýcarsku se již vedly diskuse *o nepodmíněném příjmu*, tedy o nějaké určité finanční částce, kterou by každý švýcarský občan získával nezávisle na tom, zda pracuje či ne, zda je zdravý nebo invalidní. Zkrátka aby ji dostal a mohl použít dle vlastního uvážení. To znamená, že se předpokládá, že *tvůrčí potenciál a jeho uplatnění je subjektivní lidskou potřebou*. A tedy, i když by lidé dostávali tento *zaručený nepodmíněný příjem*, tak by nadále se zájmem pracovali a realizovali svůj tvůrčí potenciál, a to samozřejmě i v ekonomické oblasti.

Toto všechno však vyžaduje jiné ekonomické teorie. To, o čem jsem vyprávěl, nejsou ani základy. Jsou to pouze předpoklady a principy, které musí být rozvinuty do ekonomických teorií. Pokud bychom se zeptali, kdy měly být takové teorie rozvinuty, tak Josif Vissarionovič Stalin v roce 1952 ve své práci *„Ekonomické problémy socialismu v SSSR“* přímo vyzýval k vytvoření nové ekonomické teorie, která by adekvátně odpovídala potřebám socialistické výstavby v naší zemi a přechodu ke komunismu. Tedy k plnému a zaručenému uspokojování demograficky podmíněných potřeb v harmonii s přírodou. Lidé si myslí, že Stalin byl despota, tyran, nedostudovaný kněz, ale pokud trochu popřemýšlíme, tak následná praxe ukazuje, že byl jedním z nejmoudřejších a nejlepších lidí své doby, jehož vnímání a chápání světa o sto, sto padesát let předešlo intelektuální rozvoj společnosti.

A vzhledem k tomu, že se tohoto úkolu neujali tenkrát, musíme s tím začít teď, protože jak řekl svého času Kristus: *„Pokolení zlé a zpronevěřilé si hledá znamení; ale znamení mu nebude dáno, leč znamení proroka Jonáše.“*

Znamení proroka Jonáše! Prorok Jonáš se rozhodnul, že je chytřejší než Nejvyšší a nemusí (*jak Bohu slíbil*) podniknout cestu, aby varoval lidi v Ninive (*hlavním městě tehdejší Asýrie*). Poté ho pohltila velká ryba, a on v ní strávil nějaký čas. Když potom Jonáš přišel k rozumu a pomodlil se, dostala velká ryba pokyn, aby ho vyplivla na břeh. Když se Jonáš vzpamatoval, tak se vypravil do Ninive. Obyvatelé Ninive pochopili jeho varování, také přišli k rozumu a Asýrie ještě nějaký čas existovala. Když od měřítka osobnosti Jonáše přejdeme k měřítku

celého lidstva, tak lidstvo, které se podřídilo biblickému projektu svého zotročení ve jménu Boha, vstoupilo s Nejvyšším do konfliktu. Důsledkem tohoto konfliktu je globální biosféricko-sociální a ekologická krize, jejíž další rozvoj zaručeně zahubí současnou civilizaci. Alternativa k této sebevraždě existuje jedna jediná — přijít k rozumu. Biblickému projektu globalizace musíme čelit alternativním globalizačním projektem, který by probíhal v souladu s božím úmyslem a zajistil jak další rozvoj lidstva, tak i stabilitu biosféry. Při realizaci takového projektu, ať už si to přejete nebo ne, budou muset být vytvořeny alternativní sociologicko-ekonomické teorie, které se musí opírat o šest kategorií objektivních zákonitostí, o kterých jsem mluvil minule, kterým je podřízen život lidské společnosti. Tyto teorie budou muset být z hlediska řízení průkazné a žít budeme muset v souladu s nimi.

Pokud si však někdo myslí, že nemusí dělat nic, že se všechno vyřeší samo, tak je to jeho právo, ale potom se neptejte na příčiny toho, proč vám v životě něco nevychází, proč nemáte štěstí, proč něco není tak, jak by mělo, nebo proč vůbec něco ohrožuje váš život. Lidem podobní „*banderlogové*“ nemají právo na existenci, protože na planetě parazitují. Země se musí stát planetou lidí a přestat být planetou opic.

Tak to by bylo v podstatě vše.